

# De migratiecrisis in het kort

Door: Djinny Obdam, Zefanjah de Jong, Tobias Vonhoff en Richard Kranenburg



*Op 30 november 2022 zijn wij met Generatie aan Zet afgereisd naar Brussel. Daar hebben we onder andere een gesprek gehad met Europarlementariër Jeroen Lenaers. In de portefeuille van Jeroen Lenaers zit onder meer migratie inbegrepen. Tijdens het gesprek dat we hebben gevoerd kwam onder andere dit onderwerp aan bod. Gezien de crisis in Oekraïne, maar ook de vluchtelingencrisis van voorgaande jaren leek het ons interessant om hier meer over te weten te komen. Zeker nu er stemmen in de EU opgaan om een hek aan de Europese grens te bouwen. Dit artikel is het product van onze nieuwsgierigheid. In dit artikel komen onder meer aan bod: de ondernomen maatregelen van de EU en onze eigen aanbevelingen om samen tot een eind van deze crisis te komen. Na onze reis naar Brussel en het gesprek met Europarlementariër Jeroen Lenaers, werd ons gevraagd om de EU naar onze omgeving te brengen. Met het schrijven van dit artikel hopen wij aan deze verwachting te hebben voldaan.*

*Eenheid in diversiteit: samenwerken aan een humanitaire oplossing voor de migratiecrises of de migratiecrises op haar beloop laten?*

De EU heeft verschillende maatregelen genomen om de migratiecrisis, waarmee de EU in 2015 te maken kreeg, aan te pakken. Hieronder volgt een kort overzicht van enkele van de belangrijkste acties die de EU heeft ondernomen:

1. Het instellen van een noodfonds voor Afrika: dit fonds was bedoeld om de oorzaken van migratie aan te pakken zoals armoede, conflicten en gebrek aan economische perspectieven.
2. Het sluiten van een akkoord met Turkije: dit akkoord heeft ervoor gezorgd dat Turkije de EU helpt bij het terugdringen van het aantal migranten dat naar Europa komt.
3. Het opzetten van een gemeenschappelijk Europees asiel- en migratiebeleid: dit beleid heeft tot doel de migratiestromen naar Europa te beheren en de verantwoordelijkheid voor het opvangen van asielzoekers beter te verdelen tussen de verschillende EU-lidstaten.
4. Het uitvoeren van operaties op zee om mensensmokkel te bestrijden: de EU heeft verschillende operaties opgezet om mensensmokkelaars op te sporen en te vervolgen en om migranten die op zee in gevaar verkeren, te redden.
5. Het opzetten van samenwerkingsverbanden met landen buiten de EU: de EU heeft samenwerkingsovereenkomsten gesloten met landen in Afrika en het Midden-Oosten om de migratiestromen beter te beheren en de oorzaken van migratie aan te pakken.

Deze acties zijn bedoeld om de migratiecrisis aan te pakken, maar het is moeilijk om te beoordelen hoe effectief ze zijn geweest, omdat de migratieproblematiek een complex en dynamisch vraagstuk is.

Ondanks deze pogingen zijn er nog steeds veel tekortkomingen. Wij hebben geprobeerd om een aantal mogelijke oplossingen voor dit probleem te bedenken die de minste nadelen met zich meebrengt. Hier heeft ons gesprek met Europarlementariër Jeroen Lenaers zeker een toegevoegde waarde aan geleverd. Daarnaast hebben wij ons verder verdiept in dit onderwerp en zijn zo tot de volgende punten gekomen:

Als eerste zou de EU de oorspronkelijke oorzaken van de migratiecrisis kunnen aanpakken. Dit betekent dat de EU moet werken aan het terugdringen van politieke onrust, oorlogen en religieuze vervolging in de landen van waaruit veel migranten en vluchtelingen naar Europa komen. Dit kan het bieden van politieke steun en financiële hulp zijn aan landen die met deze problemen worstelen, of het gebruik van diplomatieke middelen om oorlogen te beëindigen.

Ook kan de EU ervoor zorgen dat er veilige en legale migratiekanalen zijn voor mensen die naar Europa willen komen. Dit kan het opzetten van werkvisumprogramma's zijn voor personen die werk zoeken of het opzetten van asielprogramma's voor mensen die op de vlucht zijn voor politieke onrust, oorlogen of religieuze vervolging. Zulke asielprogramma's bestaan in zekere zin al, maar uit de praktijk blijkt dat deze niet voldoende hun intentie (kunnen) doorzetten.

Daarnaast is het optreden tegen mensenhandelaren en andere criminele groeperingen die profiteren van de migratiecrisis noodzakelijk. Hierbij kan gedacht worden aan het opzetten van een EU-migratiebeleid gericht op de bestrijding van mensenhandel of het inzetten van diplomatieke middelen om de activiteiten van mensenhandelaren terug te dringen. De EU heeft al een aantal richtlijnen opgesteld die het moeten opnemen tegen mensenhandelaren, waaronder de EU-richtlijn inzake mensenhandel. Echter kleven er een aantal nadelen aan waaronder de uitvoering, financiering en de beperkte bescherming van slachtoffers. Ook is er kritiek op de definitie van mensenhandel: het omvat niet alle vormen van gedwongen arbeid of seksuele uitbuiting. Dit kan leiden tot het niet erkennen of vervolgen van sommige vormen van mensenhandel.

Bovendien is er een betere samenwerking nodig in de EU, zodat de EU-lidstaten sneller een gemeenschappelijke aanpak van de migratiecrisis kunnen ontwikkelen. Hoewel sommige lidstaten (waaronder Italië en Griekenland) meer zijn getroffen door de migratiecrisis dan andere, is het belangrijk dat alle lidstaten samenwerken om een oplossing te vinden die voor iedereen werkt. Dit kan betekenen dat sommige lidstaten meer middelen moeten verstrekken of meer verantwoordelijkheid moeten nemen voor het omgaan met migranten en vluchtelingen, terwijl andere misschien minder moeten doen. De EU heeft al een Europees agentschap opgericht voor de beheersing van de externe grenzen van de EU. Het doel van Frontex is om de lidstaten van de EU te ondersteunen bij de uitvoering van hun grensbewakingstaken door het delen van informatie en het bieden van technische en operationele assistentie. Helaas mist Frontex grotendeels haar doel doordat het beperkte bevoegdheden heeft, beperkte verantwoordelijkheid, beperkte transparantie en er is kritiek op het agentschap wegens misstanden zoals geweld tegen migranten en schending van hun rechten.

Verder zal de EU de uitdagingen die de migratiecrisis vormt voor haar interne cohesie en externe betrekkingen op zich moeten nemen en aangaan. De migratiecrisis heeft geleid tot spanningen tussen EU-lidstaten, maar ook met niet-EU-landen. Het is belangrijk dat de EU deze spanningen aanpakt en manieren vindt om de eenheid te bewaren. Dit kan het gelijkmatiger verdelen van de last van het opvangen van migranten en vluchtelingen over EU-lidstaten zijn, of samenwerken met niet-EU-landen om de onderliggende oorzaken van migratie aan te pakken.

Ten slotte moet de EU ervoor zorgen dat de rechten van migranten en vluchtelingen worden beschermd en gewaarborgd. Dit betekent ervoor zorgen dat migranten en vluchtelingen toegang hebben tot adequate huisvesting, voedsel, medische zorg en rechtsbijstand en dat ze niet worden gediscrimineerd en/of mishandeld. Het is noodzakelijk dat de EU ervoor zorgt dat de rechten van asielzoekers worden gerespecteerd en dat hun claims eerlijk worden beoordeeld.

Over het algemeen vereist de manier van handelen van de EU in de migratiecrisis een veelzijdige aanpak die zowel de diepere oorzaken van migratie, alsook de uitdagingen van de instroom van migranten en vluchtelingen aanpakt. Het vereist daarnaast sterk leiderschap, samenwerking en solidariteit tussen de EU-lidstaten, evenals de betrokkenheid van de lidstaten om de rechten van migranten en vluchtelingen te handhaven. Jeroen Lenaers vatte dit tijdens het gesprek goed samen. "De migratiecrisis in Europa is een complex en uitdagend vraagstuk, maar we moeten ons blijven richten op een humanitaire en efficiënte oplossing die zowel de rechten van de migranten beschermt als de belangen van de EU-lidstaten." Hoewel het vinden van een oplossing voor de migratiecrisis niet eenvoudig zal zijn, denken wij dat het cruciaal is voor de stabiliteit en welvaart van de EU en haar lidstaten. Zo kunnen we als verschillende landen samen één front vormen tegen de ontwikkelingen van nu en in de toekomst.